

ΜΥΚΗΝΑΪΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΜΥΚΗΝΑΪΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ;

Με τον όρο Μυκηναϊκός Πολιτισμός χαρακτηρίζεται από τους αρχαιολόγους ο προϊστορικός πολιτισμός της Ύστερης Εποχής του Χαλκού, που αναπτύχθηκε την περίοδο 1600-1100 π.Χ. κυρίως στην κεντρική και νότια ηπειρωτική Ελλάδα.

Το επίθετο «μυκηναϊκός» προέρχεται από την πρώτη αρχαιολογική θέση στην οποία εντοπίστηκε, τις Μυκήνες, που αποτελούν και ένα από τα σημαντικότερα κέντρα του.

Κατά την περίοδο ακμής του εξαπλώθηκε και στην Κρήτη, στα νησιά του Αιγαίου και στην Ανατολική Μεσόγειο.

Ο Μυκηναϊκός Πολιτισμός ταυτίζεται με την τελευταία περίοδο του Ελλαδικού Πολιτισμού, τον Υστεροελλαδικό Πολιτισμό.

Ταξινομείται παραδοσιακά ως προϊστορικός, καθώς οι γνώσεις μας γι' αυτόν βασίζονται μέχρι σήμερα,, κυρίως σε αρχαιολογικά ευρήματα.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

Σημαντικότερη πηγή για την πολιτισμική γεωγραφία του μυκηναϊκού κόσμου παραμένουν τα αρχαιολογικά ευρήματα, με δεύτερη σημαντικότερη τα κείμενα της Γραμμικής Β γραφής.

Η μελέτη της μυκηναϊκής γεωγραφίας με βάση την Ιλιάδα και την Οδύσσεια, που κυριάρχησε στην έρευνα τις προηγούμενες δεκαετίες, είναι εν πολλοίς παραπλανητική. Τα ομηρικά έπη στη μορφή που τα έχουμε σήμερα χρονολογούνται τουλάχιστον πέντε αιώνες ή δεκαπέντε γενιές μετά το τέλος του Μυκηναϊκού Πολιτισμού και είναι έργα ποιητικά-μυθολογικά, όχι ιστορικά-γεωγραφικά.

Η συντριπτική πλειοψηφία των σύγχρονων ερευνητών αποδέχεται την άποψη του Moses Finley ότι τα ομηρικά έπη αντικατοπτρίζουν την εποχή που γράφτηκαν, καθώς και την αμέσως προηγούμενη περίοδο, και συνεπώς δεν αποτελούν οδηγό» για τον μυκηναϊκό κόσμο.

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ (1)

Από τη μυκηναϊκή αρχιτεκτονική είναι γνωστές οχυρές ακροπόλεις, που περιλαμβάνουν ανάκτορα, και ταφικά μνημεία.

Τειχισμένες ακροπόλεις έχουν βρεθεί στην Τίρυνθα, τις Μυκήνες και τη Μιδέα της Αργολίδας, στη Λάρισα του Άργους, στον Γλα της Βοιωτίας, καθώς και στην Αθήνα, στη θέση της μεταγενέστερης Ακρόπολης.

Οι Έλληνες της πρώτης χιλιετίας αισθάνονταν δέος βλέποντας τα ερείπια των μυκηναϊκών ακροπόλεων και απέδιδαν την κατασκευή τους στους Κύκλωπες. Από εκεί προήλθε ο χαρακτηρισμός των μυκηναϊκών τειχών ως «κυκλώπειων».

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ (2)

Στην ταφική αρχιτεκτονική κυριαρχούν τρεις τύποι τάφων: ο λακκοειδής, ο λαξευτός θαλαμοειδής ή θαλαμωτός και ο θολωτός.

Οι θολωτοί τάφοι συγκαταλέγονται χωρίς αμφιβολία στα πιο λαμπρά και εντυπωσιακά αρχιτεκτονήματα του Μυκηναϊκού Πολιτισμού «οδηγό» για τον μυκηναϊκό κόσμο.

ΘΡΗΣΚΕΙΑ

Οι πηγές που διαθέτουμε για τη μυκηναϊκή θρησκεία είναι τα αρχαιολογικά ευρήματα σε χώρους ιερών, οι εικονογραφικές μαρτυρίες στη μυκηναϊκή τέχνη και ιδιαίτερα στη σφραγιδογλυφία, και οι αναφορές των κειμένων της Γραμμικής Β σε θεότητες, αφιερώματα και τελετουργίες.

Οι πηγές αυτές δεν είναι χωρίς προβλήματα. Η αρχαιολογική ταύτιση ιερών χώρων και ευρημάτων (ειδωλίων, λατρευτικών σκευών), καθώς και η θρησκευτική ερμηνεία εικονογραφικών παραστάσεων εμπεριέχουν πάντοτε το στοιχείο της υποκειμενικότητας και της αβεβαιότητας, καθώς δεν υπάρχουν επιγραφές που να καθοδηγούν αυτές τις ερμηνείες.

